

Förhørsledare

FÖRHÖR

Arkivexemplar

Krinsp L-G Birgeron

Förhörplats

Förhørsdatum

Förhör börj kl

Dnr

Bil
Sid

66

Lvåld, Lkpg

991229

13.00

K 3484-99

Utskrift utf av

cJA

 Telefon-
förhör Förhöret intalat
på blad / bandHörd person (efternamn och alla förnamn i rätt följd, tilltalsnamnet markeras)
Edlund, JOHANPersonnummer
-65Ställning till misstänkt-målsägande-
vittne

Körkort m.m.

 Har körkort Annan kör-
kortshavare Har
traktorkort

Klass (betr kk)

Länsbeteckning

Nat bokst (betr kk)

Den hörde är

 misstänkt målsägande vittne

Förhörsvittne eller annan närvarande (t ex tolk)

Underrättad om misstanke för / Anledning till förhöret

Elolycka på Saab AB, 990128.

Försvare (best i 12 § FuK iakttaga)

 Önskas ej

Önskas (ev namn)

Berättelse

Edlund jobbade tillsammans med Tomas Winter. Den aktuella dagen hade Johan uppdraget att tillsammans med Tomas byta en högspänningskabel i ett högspänningsfack. Facket var inrymt i en låst byggnad. Johan hade nyckel till byggnaden. Den hade Johan fått dagen innan av [REDACTED] montör på ÖEA.

990127 var Johan tillsammans med [REDACTED] i ställverket och tittade på ett arbete som skulle utföras. Dörren till facken var stängd men ej låst. Vid besöket tittade [REDACTED] och Johan in i facket. De plockade även bort några golvsivor framför facket för att se hur kabeln skulle förläggas.

De tittade på hur arbetet skulle göras påföljande dag. Verkmästare [REDACTED] telefonkontaktades av Lars ang frågor kring arbetet. Det avtalades att [REDACTED] skulle komma till arbetsplatsen på förmiddagen 990128.

De lämnade byggnaden och innan arbetsdagens slut överlämnade [REDACTED] nyckeln till ställverket till Johan.

Påföljande dag började Johan förbereda arbetet i ställverket. Han körde bl a upp material. Efter frukost träffades [REDACTED] och Johan i ställverket för att gå igenom arbetet. Problemet var att den nylagda högspänningskabeln "kom in för knort" för att komma in i facket. [REDACTED] lämnade byggnaden och återkom senare per telefon till Johan med beskedet att kabeln kunde läggas "i sling".

Tomas hade också kommit till byggnaden. En del av elarbete utfördes i det andra rummet.

Efter lunch skulle arbetet med kabelbytet i skåpet eller facket påbörjas. Då Johan skulle kolla gamla kabeln, som skulle tas bort, ville Johan "kolla sin egen säkerhet". Johan säger: "Det var öppet bakåt, spänningsförande skenor var synliga". Johan insåg faran då kabeln skulle dras in och faran för att komma emot.

Han tog ett mätinstrument, en spänningsprovare för att peka mot skenan där spänning fanns. Johan tror att han sa, "här är det spänning". Det blev ett vitt sken, en ljusbåge.

Johan vaknade sedan ute på golvet. Han flög ut av tryckvågen. Johan har för sig att han stod på knä eller satt på regelverket framför facket då olyckan inträffade.

Tillfrågad om orsaken till olyckan svarar Johan: "Det var jag som orsakade kortslutning".

Johan förklarar att han med provaren pekade mot spänningsförande skenor, dock utan att vara mot Ljusbågen uppstod. Johan saknade den skyddsskiva som skall finnas vid spänningsförande skenor.

Tillfrågad om Johan sett in i ett fack tidigare och om han vet hur det skall se ut, svarar Johan: "Inte i ett så gammalt fack. Det är olika konstruktioner". Vid tillfället hade Johan inte en tanke på att skivan saknades eller hur den skulle sitta. Han uppfattade "i stressen" att något var fel. Johan säger: "Jag ville kolla vår egen säkerhet".

Då Johan dagen innan tillsammans med [REDACTED] tittade på arbetet, reagerade varken Johan eller [REDACTED] på att skyddsskivor ej var isatta eller om dessa fanns. Johan tittade även tillsammans med [REDACTED] på förmiddagen 990128. Ingen av dem reagerade på att något var fel. Johan hade under dagen själv hand om nyckeln till ställverket och låste byggnaden då den lämnades under raster.

Förhørsledaren ställer frågan: "Tycker du att någon kan lastas för det inträffade"? Johan säger: "Det är svårt att svara på". Johan tycker att det är företagets ansvar att arbete ska kunna utföras säkert. Han tänker då på genomgång, planering och utbildning.

Johans uppgift var att byta kabeln, att lossa den gamla och befintliga samt lägga upp den nya. Anslutningen av kabeln skulle göras av annan personal.

Johan har inte kunnat arbeta efter olyckan. Han var dock tillbaka till sin arbetsplats för arbetsträning under några veckor. Johan går fortfarande på behandling med bl a sjukgymnastik.

Förhöret uppläst och vidkänt.

Förhöret slut kl 14.15.

Förhørsledare

FÖRHÖR

Arkivexemplar

Krinsp L-g Birgeron
Förhørsplats

Förhørsdatum

Förhör börj kl

Dnr

Bil
Sid 68

Lvåld, Lkpg

991229

15.15

K 3484-99

Utskrift utf av

 Telefon-
förhör Förhöret intalat
på blad / band

cJA

Hörd person (efternamn och alla förnamn i rätt följd, tilltalsnamnet markeras)			Personnummer		
Winter, THOMAS					
Ställning till misstänkt-målsägande-vittne	Körkort m.m.	Annan körkortshavare	Har traktorkort	Klass (betr kk)	Länsbeteckning
☐	☐ Har körkort	☐	☐		
Den hörde är			Förhörsvittne eller annan närvarande (t ex tolk)		
☐ misstänkt	☒ målsägande	☒ vittne	☐		
Underrättad om misstanke för / Anledning till förhöret					
El-olycka på Saab AB i Linköping 990128.					
Försvare (best i 12 § FuK iakttaga)X					
☐ Önskas ej	☐ Önskas (ev namn)				

Berättelse

Den aktuella dagen skulle Thomas hjälpa sin arbetskamrat Johan Edlund med arbete i ett underställverk. Thomas har aldrig tidigare varit i byggnaden.

Efter lunch kom Thomas till arbetsplatsen. Johan fanns redan där. Arbetet påbörjades. Plattor i golvet var borttagna. En jordlina skulle dras. En dörr till ett fack kunde öppnas. "De kollade på arbetet hur det skulle utföras". Johan visste. Han berättade för Thomas vad som skulle göras. De "kollade" in i facket. Johan stod framför facket. Thomas stod lite vid sidan om för att också kunna se. Johan berättade att kabeln nere i botten på facket skulle tas bort. Thomas som inte visste hur det skulle se ut, frågade om det var spänningslöst. Thomas visste inte att den jordning som fanns, bevisade att det var strömlöst. Det var en röd kabel.

Johan förklarade att jordningen som gjorts bevisade att det var spänningslöst. Han tog en spänningsprovare och gjorde mätning för att visa för Thomas att det var spänningslöst. Det var så.

Thomas säger: "Så var det öppet uppåt. Jag visste inte att det skulle sitta en skiljeskiva uppåt. Det har jag fått reda på efteråt". Thomas såg att det fanns 3 st skenor "där uppe".

Han undrade därför om det var spänningslöst även där eller om man "måste akta sig". Thomas tyckte att dessa skenor låg nära, då kabeln kunde "spritta upp" eller att man på annat sätt skulle kunna komma i kontakt.

Johan skulle då utföra samma mätning på skenorna där uppe. Thomas säger "hade man kunnat lite, hade man reagerat på att en vanlig spänningsprovare användes". Thomas förklarar att han litade på Johan som var lite mer erfaren. Thomas reagerade inte för den mätning som skulle göras.

Om Johan "hann lägga på " eller inte, uppfattade ej Thomas. Thomas säger "det blev kolmörkt med svetsblänk. Det smäll och tjöt i öronen".

Thomas fattade inte först vad som hänt. Han hörde Johan skrika. Thomas famlade i mörkret. Han lyckades öppna den dörr som fanns bredvid. Det kom in ljus. Thomas såg

Hörd person

Winter, THOMAS

Diariernr

K 3484-99

att Johan låg på golvet. "Det brann i hans kläder. Han var kolsvart i huvudet. Kläderna hängde i trasor".

Thomas hämtade snö för att släcka. Johan bad Thomas sluta och istället ringa efter hjälp. Thomas försökte ringa. Han säger: "Det gick inte så bra, jag rörde ihop nummer". Folk som kom springande, ringde istället efter hjälp.

Tillfrågad förklarar Thomas att han inte vet hur Johan stod före olyckan, om han stod på golvet eller plattgolvet. Thomas stod själv på golvplattorna och har en känsla av att "Johan stod lika högt".

Efter olyckan låg Johan på golvplattorna längre bort.

Tillfrågad om anledningen till olyckan, svarar Thomas: "Johan gjorde fel i brist på kunskap, det var inget slarv. Om det hade funnits en skiva isatt, hade man inte sett eller reflekterat för att det skulle vara någon fara för att komma emot skenan.

Thomas anser att Johan är en erfaren elektriker men att han inte har erfarenhet av just ett sådant jobb.

Förhöret avlyssnat och godkänt.

Förhöret slut kl 16.20.

Förhørsledare

FÖRHÖR

Arkivexemplar

Krinsp L-G Birgeron

Förhørsplats

Förhørsdatum

Förhör börj kl

Dnr

Bil

Sid 70

Tjänsterummet, Lvåld

000120

10.10

K K 3484-99

Utskrift utf av

CJA

 Telefon-
förhör Förhöret intalat
på blad / band

Hörd person / efternamn och alla förnamn i rätt följd, tilltalsnamnet markeras)

Personnummer

Ställning till misstänkt-målsägande-
vittne

Körkort m.m.

 Har körkort Annan kör-
kortshavare Har
traktorkort

Klass (betr kk)

Länsbeteckning

Nat bokst (betr kk)

Den hörde är

 misstänkt målsägande vittne ANNAN

Förhörsvittne eller annan närvarande (t ex tolk)

Elolycka 990128 på Saab i Linköping.

Försvare (best i 12 § FuK iakttagna)

 Önskas ej Önskas (ev namn)

Berättelse

██████████ arbetar som arbetsledare på El-Tele- avdelningen på Saab. Han var på väg till ett jobb då han såg att ambulans kom.

██████████ följde efter. ██████████ såg att det var en folksamling utanför ställverket US-7. Dörren till byggnaden stod öppen. ██████████ fick klart för sig att en el-olycka inträffat. Han fick veta att två montörer, Tomas och Johan, varit inblandade. Leif kunde ej koppla ihop namnen med egen personal.

██████████ sprang därför till ambulansen för att se vem det var. Han kände igen Johan och visste då vem det var. Johan är anställd på ÖEA.

██████████ gick in i ställverket för att se vad som hänt. Han kunde med hjälp av en ficklampa konstatera att det blivit kortslutning i ett av facken. Det var svart och luktade bränt i facket.

Räddningstjänsten fanns på plats. Personalen väntade utanför. ██████████ vet ej om någon varit inne före honom på olycksplatsen. Han tror dock att han var först inne i ställverket, då Räddningstjänsten avvaktade utanför.

██████████ ringde till sin chef, ██████████ och berättade vad som hänt. ██████████ kom senare till platsen.

██████████ vet att han såg den svarta avskärmningsskivan som tillhör facket stående i första rummet bakom uppställda batterier. Han funderade ej på om det fanns någon skärmningsskiva då han tittade in i facket. ██████████ vet att det endast finns en skiva i byggnaden som passar till facket.

██████████ väntade och kunde ta emot polis som kom till platsen.

██████████ som tillsammans med ██████████ har nyckel till ställverket, visste att arbete skulle utföras.

Han visstes dock ej att arbete pågick just då.

Hörd person

Diariernr

K K 3484-99

Förhöret avlyssnat och godkänt.

Förhöret slut kl 10.35.

Förhørsledare

FÖRHÖR

Arkivexemplar

Krinsp Lars-Gunnar Birgersson

Bil 72
Sid

Förhørsplats

Förhørsdatum

Förhör börj kl

Dnr

Tjänsterummet

2000-10-19

10.30

K 3484-99

Utskrift utf av

 Telefon-
förhör Förhöret intalat
på blad / band

gP

Hörd person (efternamn och alla förnamn i rätt följd, tilltalsnamnet markeras)

Personnummer

Ställning till misstänkt-målsägande-
vittne

Körkort m.m.

 Har körkort Annan kör-
kortshavare Har
traktorkort

Klass (betr kk)

Länsbeteckning

Nat bokst (betr kk)

Den hörde är

 misstänkt målsägande vittne annan

Förhörsvittne eller annan närvarande (t ex tolk)

Elinspektören Bo Hammarberg

Underrättad om misstanke för / Anledning till förhöret

Elolycka 990128 på Saab i Linköping.

Försvare (best i 12 § FuK iakttagna)

 Önskas ej Önskas (ev namn)

Berättelse

■■■■■■■■■■ är av företaget utsedd till ledande montör. Detta är en uppgift som ■■■■ ej sett något skrivet papper på utan en muntlig överenskommelse sedan tidigare. ■■■■ har haft uppgiften att serva montörerna med material m m. Han har varit projektledarens "förlängda arm" sedan en tid tillbaka. "Montörspeng" har ■■■■ fått sedan cirka 2½ år tillbaka. ■■■■ tror att så varit fallet vid det aktuella objektet. Ingen skriftlig delegering finns. ■■■■ har inte tagit på sig något skriftligt ansvar. ■■■■ har sett till att "det flyter på arbetsplatsen".

Ett jobb i en kylanläggning med bland annat högspänningsjobb skulle göras. ■■■■ tror att entreprenaden var delad mellan olika entreprenörer.

Kort innan arbetet i ställverket skulle utföras, troligen i samma vecka, fick ■■■■ veta att jobbet måste göras. Det var av ■■■■ kände till att jobbet fanns samt att två specialister skulle färdigställa kabelarbetet. Specialisterna kom inte utan arbetet måste utföras och påbörjades på så sätt att ■■■■ tillsammans med montören Johan Edlund fick åka till ställverket på onsdag 99-01-27 innan arbetets slut för att titta på den aktuella kabeln.

■■■■ hade sedan tidigare en kvitterad nyckel till ställverket. Han konstaterade att det var svårt att få kabeln på plats på grund av för lite avstånd. ■■■■ kunde ej ta något beslut om hur kabeln skulle dras in i aktuellt fack.

■■■■ och Johan var inne en kort stund i ställverksrummet. ■■■■ vet att de tittade på hur aktuell kabel kom in samt att de kunde konstatera att en befintlig kabel skulle tas bort. ■■■■ kommer inte ihåg hur de gjorde för att se på arbetet.

Bo Hammarberg läser ur anteckningar förda vid samtal 22.2.99. Där har [REDACTED] berättat att facket var stängt, samtliga plattor på. De tittade in i facket och stängde igen. [REDACTED] tror att detta måste ha varit det riktiga förhållandet.

[REDACTED] kommer ihåg att han sa till Johan att han inte fick göra något arbete utan att först prata med [REDACTED]. [REDACTED] insåg problemet med runddragning av kabeln. Detta måste sanktioneras. [REDACTED] var själv ledig påföljande dag.

[REDACTED] tillfrågas om han överlämnade nyckeln till ställverket till någon. [REDACTED] vet ej om något överlämnande skedde. Han vet att han normalt förvarar nyckeln i sina arbetskläder.

Tillfrågad om Johan fick några instruktioner på platsen svarar [REDACTED] att han inte kan komma ihåg exakt. Ett resonemang om kablar förekom och att [REDACTED] skulle kontaktas av Johan samt att Johan inte skulle gå dit själv utan ta någon med sig.

[REDACTED] tillfrågas om han vid sitt besök, då han tittade på jobbet, sett om någon avskärmningsskiva fanns i facket. [REDACTED] är osäker på om han sett någon skiva eller inte. Han säger: "Jag borde reagerat som yrkesman, men har ingen erfarenhet av det aktuella ställverket".

[REDACTED] anser att det blev en "stressfaktor" i jobbet då det måste utföras. Den hjälp som behövdes uteblev. Allt skulle varit bättre förberett. [REDACTED] säger: "Det skulle inte sett ut så där när vi kom dit".

[REDACTED] berättar att han själv kände sig osäker inför arbetet då han saknar erfarenhet av högspänningsarbete. Han har rutin som elektriker.

Avlyssnat/godkänt.

Förhöret slut klockan 12.10.

Förhørsledare

FÖRHÖR

Arkivexemplar

Krinsp Lars-Gunnar Birgeron

Bil
Sid 74

Förhørsplats

Förhørsdatum

Förhör börj kl

Dnr

Tjänsterummet

2000-09-13

13.15

K 3484-99

Utskrift utf av

L-GB

 Telefon-
förhör Förhöret intalat
på blad / band

Hörd person (efternamn och alla förnamn i rätt följd, tilltalsnamnet markeras)

Personnummer

Ställning till misstänkt-målsägande-
vittne

Körkort m.m.

 Har körkort Annan kör-
kortshavare Har
traktorkort

Klass (betr kk)

Länsbeteckning

Nat bokst (betr kk)

Den hörde är

 misstänkt målsägande vittne

Förhörsvittne eller annan närvarande (t ex tolk)

Elinspektör Bo Hammarberg, Elsäkerhetsverket,
Sven Salmi från EIO, Tommy Hammarberg vice
VD, ÖEA

Underrättad om misstanke för / Anledning till förhöret

Brott mot el-lagen genom att som ansvarig chef och VD vara ansvarig för elolyckan på SAAB 99-01-28
p g a bristande rutiner hos företaget. /se vidare nedan/

Försvare (best i 12 § FuK iaktagna)

 Önskas ej Önskas (ev namn)

Berättelse

Elarbetarna sakande utbildning och erfarenhet för arbetet.

Arbetet har inte planerats i tillräcklig omfattning.

Arbetet påbörjades utan att bevis hade erhållits att anläggningen var urkopplad.

Avskärmning sakandes mot spänningsförande delar.

Då [redacted] underrättats om misstanke och om sin rätt till försvarare ber han att få gå ut i korridoren för att tala med Sven Salmi och Tommy Hammarberg. De lämnar förhørsrummet under några minuter och återkommer sedan.

[redacted] Ristenstrand ”**bestrid**er till samtliga punkter”. Han vill ha misstankarna dokumenterade så att dessa kan bemötas vid ett senare tillfälle.

[redacted] var vid tillfället VD för företaget Östergötland Elektriska AB (ÖEA). Han har själv behörighet som elinstallatör sedan slutet av 60-talet.

[redacted] överlämnar vid förhörstillfället den organisationsplan och delegering som gällde 990127.

På fråga om han kan sätta namn på de olika befattningarna förklarar [redacted] att han själv var **verkställande direktör**, **montageansvarig** var [redacted] **projektledare** var [redacted] och ledande **montör/servicemontör** var [redacted]

Hörd person

Diariennr

K 3484-00

Sven Salmi ställer frågor till Bo Hammarberg angående Elsäkerhetsverkets utredning Elolycka vid SAAB, Linköping 1999-01-28.

Sven Salmi förklarar för förhørsledaren att hans intresse är att bistå vid utredningen och överlämnar EIOs (Elektriska Installatörsorganisationen) elsäkerhetspolicy.

Bo Hammarberg påpekar att den funktionsbeskrivning som överlämnats vid förhöret är giltig from 990304. [REDACTED] och [REDACTED] förklarar att endast version 4 är möjlig ta ut via datorn. Det bör varit version 3, vilken överensstämmer med version 4, som var gällande.

[REDACTED] undersöker om en kopia på den aktuella versionen kan tas fram.

Förhöret slut kl 13.55.

Förhørsledare

FÖRHÖR

Arkivexemplar

Krinsp Lars-Gunar Birgeron

Bil
Sid 76

Förhørsplats

Förhørsdatum

Förhör börj kl

Dnr

Tjänsterummet

2000-10-16

10.30

K 3484-99

Utskrift utf av

L-GB

 Telefon-
förhör Förhöret intalat
på blad / band

Hörd person (efternamn och alla förnamn i rätt följd, tilltalsnamnet markeras)

Personnummer

Ställning till misstänkt-målsägande-
vitne

Körkort m.m.

 Har körkort Annan kör-
kortshavare Har
traktorkort

Klass (betr kk)

Länsbeteckning

Nat bokst (betr kk)

Den hörde är

 misstänkt målsägande vittne

Förhörsvittne eller annan närvarande (t ex tolk)

Elinspektör Bo Hammarberg, Sven Salmi, EIO

Underrättad om misstanke för / Anledning till förhöret

Brott mot el-lagen. /se vidare nedan/

Försvare (best i 12 § FuK iakttagna)

 Önskas ej Önskas (ev namn)

Vid detta förhör

Berättelse

Brott mot el-lagen genom att som montageansvarig vara ansvarig för elolyckan på SAAB 99-01-28 p g a bristande rutiner hos företaget då elarbetarna sakande utbildning och erfarenhet för arbetet, då arbetet inte planerats i tillräcklig omfattning, då arbetet påbörjades utan att bevis hade erhållits att anläggningen var urkopplad. då avskärmning sakandes mot spänningsförande delar.

██████████ bestrider och **förnekar** brott.

Han kände till att arbetet skulle utföras genom anteckning i företagets orderbok. Han har ej själv varit på platsen före eller vid olyckan. ██████████ kände inte heller till att arbetet skulle utföras just den dagen.

██████████ kände till att ██████████ var projektledare, då ██████████ själv valt ut ██████████ till sådan. Detta hade gjorts på ett samrådsmöte. Person med rätt kompetens väljs för aktuellt arbete som projektledare. ██████████ har kompetens och kunskap för detta.

██████████ frågar om något protokoll finns upprättat.

██████████ förklarar att inget protokoll finns, då ██████████ utsågs som projektledare vid ett samrådsmöte. ██████████ var på SAAB vid tillfället och fick även ta hand om detta aktuella arbete. Fullt klart var att ██████████ utsetts till projektledare.

Hörd person

Diarienumr

K 3484-99

Bo [redacted] tillfrågar [redacted] [redacted] angående befattningen **Filialchef** som finns omnämnd i kvalitetshandbok. [redacted] förklarar att filialchefen inte är aktuell. Befattningen finns om någon filial, t ex i Norrköping, finns.

Bo [redacted] frågar om det finns någon delegation för projektledaren eller om detta har diskuterats. [redacted] svarar att ingen delegation diskuteras vid ett samrådsmöte. Då projektledare utses beaktas den särskilda kompetensen, arbetsbelastning i övrigt samt även personkemin. [redacted] var lämplig som projektledare.

[redacted] säger : "Ordern går in med automatik hos oss". En orderbekräftelse skrivs.

Förhöret slut kl 11.00.

Förhöret sedan uppläst och godkänt.

Förhørsledare

FÖRHÖR

Arkivexemplar

Krinsp Lars-Gunnar Birgeron

Bil
Sid 78

Förhørsplats

Förhørsdatum

Förhör börj kl

Dnr

Tjänsterummet

2000-10-16

13.30

K 3484-99

Utskrift utf av

L-GB

 Telefon-
förhör Förhöret intalat
på blad / band

Hörd person (efternamn och alla förnamn i rätt följd, tilltalsnamnet markeras)

Personnummer

Ställning till misstänkt-målsägande-
vittne

Körkort m.m.

 Har körkort Annan kör-
kortshavare Har
traktorkort

Klass (betr kk)

Länsbeteckning

Nat bokst (betr kk)

Den hörde är

 misstänkt målsägande vittne

Förhörsvittne eller annan närvarande (t ex tolk)

Elinspektör Bo Hammarberg, Sven Salmi, EIO

Underrättad om misstanke för / Anledning till förhöret

Brott mot el-lagen /se vidare nedan under berättelse/

Försvare (best i 12 § FuK iakttagna)

 Önskas ej Önskas (ev namn)

Vid detta förhör.

Berättelse

Brott mot ellagen genom att som projektledare vara ansvarig för e-lolyckan på SAAB 99-01-28 p g bristande rutiner hos företaget då elarbetarna saknade utbildning och erfarenhet för arbetet, då arbetet inte har planerats i tillräcklig omfattning, då arbetet påbörjades utan att bevis hade erhållits att anläggningen var urkopplad samt då avskärning saknades mot spänningsförande delar.

██████████ var projektledare för anläggningen på SAAB. Det gällde en kylcentral som höll på att byggas. ██████████ firma ÖEA var underentreprenör till ABB Kraft, som var huvudentreprenör för el-entreprenaden.

Till sin hjälp hade ██████████ ledande montören ██████████. Det fanns ingen skriftlig beställning från ABB till ÖEA. Däremot fanns en orderbekräftelse från ÖEA till ABB att arbetet skulle utföras. Det var T ██████████ kalkylchef på ÖEA, som fått en telefonbeställning och sedan skriftligen bekräftat till ABB. ██████████ tror att det på orderbekräftelsen var inskrivet namnen på projektledaren och ledande montören.

99-01-27 påbörjades planeringen av arbetet av ledande montören ██████████. Han var i telefonkontakt med ██████████ angående en kabel som skulle lyftas upp i det aktuella facket. Bernt kunde ej ta något beslut i detta läge per telefon. ██████████ var ej på platsen. Inget blev beslutat. ██████████ tror att han bad ██████████ ta kontakt med ██████████ på SAAB för

Hörd person

Diarienumr

K 8434-00

att konstatera åtgärden med kabeln.

99-01-28 var [REDACTED] på en slutbesiktning i kylcentralen Hus 105. Där träffade [REDACTED] elektrikern Johan Edlund, som ville att [REDACTED] skulle följa med till ställverket. [REDACTED] följde med. Han hade ca 15 minuter till förfogande, då han kl 11.00 skulle var på en annan efterbesiktning.

[REDACTED] åkte själv till ställverket och träffade där Johan. [REDACTED] har ingen egen nyckel till ställverket. De träffades vid dörren. Johan hade nyckel som han lånat av [REDACTED]. Johan öppnade. De gick in i först lågspänningsställverket och sedan med ytterligare annan nyckel till högspänningsställverket.

Då [REDACTED] tittade och gick in i högspänningsställverket såg han att 4 – 5 st av golvplattorna var "upprivna" samt att ställverksdörren stod på glänt. [REDACTED] gick ner på knä på golvet samt lutande sig ner och framåt och såg under golvet. Han insåg "bekymret" med kabeln. [REDACTED] "sneglade" upp i ställverksfacket och såg att den aktuella kabeln var "arbetsjordad och säker för oss". [REDACTED] säger vidare: "Något annat kan jag inte komma ihåg att jag såg när det gäller den där skärmen". [REDACTED] förklarar att han inte kan minnas om skärmen fanns på plats eller inte.

[REDACTED] säger: "Jag såg inga farligheter jag reagerade på". [REDACTED] förklarar att han borde ha reagerat om skivan saknades. [REDACTED] lämnade sedan Johan Edlund och meddelande att [REDACTED] skulle ta kontakt med [REDACTED] om hur kabeln skulle läggas.

[REDACTED] var ledig den här dagen. Han hade semester.

[REDACTED] "knuffade igen" dörren till ställverksfacket H2. På fråga av [REDACTED] förklarar [REDACTED] att han stängde dörren utan att låsa den. [REDACTED] och Johan lämnade sedan ställverket.

Bernt hade senare telefonkontakt med [REDACTED]. De resonerade om kabeln och om hur problemet skulle lösas. [REDACTED] kände till problemet, då SAAB själva hade förlagt kabeln. Lösningen med att göra en sväng på kabeln godtogs.

██████████ frågade ██████████ var kabeln var ansluten i andra änden. Enligt uppgift av ██████████ var kabeln kapad i mark någonstans. Detta var en bekräftelse på att den inte skulle kunna spännsättas.

██████████ ringde upp ██████████ och meddelade att det var ok att dra en "extrasling" på kabeln. ██████████ erinrade om och sa till Johan att han ej fick ta bort arbetsjordningen. Samtalet avslutades. ██████████ gick sedan till ett byggmöte kl 13.

Då ██████████ satte på sin telefon vid 15-tiden ringde Strömberg och omtalade att en el-olycka skett. ██████████ kom till ställverket då ambulansen åkt därifrån och då polis redan var på plats i ställverket. Polisen var nästan klar med sin undersökning.

██████████ säger: "Då jag kom in i lågspänningsställverket såg jag en skiva som stod lutad mot väggen vid dörren till högspänningsställverket. Jag fick för mig att det var den skivan som fattades". ██████████ såg detaljer och bitar samt rester av en spänningsprovare på golvet och ner i facket, "sladden hängde på regelverket". ██████████ insåg vad som hänt.

På fråga om vem som varit elsäkerhetsledare klargör ██████████ att det inte varit utrett vem som skulle vara utsedd.

Förhørsledaren frågar: "Talade du med Johan om var farliga anläggningsdelar fanns"?

██████████ svarar: "Nej. Då dörren var öppen och då Johan var informerad räknade jag med att Johan fått detta av ██████████ dagen före". ██████████ vet att ██████████ visat arbetsstället.

██████████ förnekar brott mot el-lagen.

██████████ vill berätta att han senare på kvällen ringde till Johans sambo. Hon hade inte besökt Johan på sjukhuset. ██████████ fick ett patienttelefonnummer och ringde till Johan för att höra hur han mådde. ██████████ avsikt var ej att tala om olyckan. Johan sa spontant "att han visste att det skulle skärmas av i facket". Han talade om att han hade instruerat "lärlingen" att det var bättre att mäta en gång för mycket än för lite. Johan berättade hur han mätt, att han först mätt på arbetsjordningen och sagt "här finns ingen spänning" och sedan fört mätinstrumentet uppåt och sagt "här finns det spänning".

Johan har sedan vid sitt första besök på kontoret talat om spänningsmätningen han gjort. Han var helt medveten om att han gjort en felaktig rörelse men "ej fått tillbaka armarna".

Efteråt har även Thomas Winter för [REDACTED] berättat att "han ingripit om han vetet vad Johan skulle göra".

Förhöret slut kl 15.00.

Förhöret sedan genomläst och vidkänt samt utlämnat i kopia.

[REDACTED] vill samråda med Sven Salmi och sedan återkomma för att godkänna förhöret.

Polismyndigheten i Östergötland
Tekniska roteln
Box 345
581 03 Linköping

Linköping 2000-12-01

Er referens: Dnr K 3484-00
Lars-Gunnar Birgeron

Synpunkter på utredningsmaterialet om olycka hos SAAB 990128

Undertecknade lämnar följande synpunkter och tillrättaläggande till det utredningsmaterial vi har fått ta del av:

Anmälan 1999-01-28 18.53

Vi noterar texten "Edlund stod närmast och fick ljusbågen mot överkroppen. Winter stod lite bakom/bredvid och fick en mindre del av ljusbågen på sig".

Anteckningar arbetsolycka 1999-01-28 K3484-99

I första meningen, andra stycket noterar vi en namnförväxling "Saab" bör bytas ut mot "ABB Distribution" som var vår beställare.

4e meningen i samma stycke anser vi skall vara:

Arbetet i ställverket gick ut på att montörerna Edlund och Winter erhållit uppdrag av [redacted] (ledande montör) att demontera utgående kabel i ställverk US7 Fack H2.

7e meningen i samma stycke: det är spänningen som är 10.000 Volt

8e meningen beskriver borttagning av truckbrytaren. Detta var inte aktuellt pga att brytaren har varit utdragen under åtskilliga år. Samma gäller skivan av bakelit, som sattes dit när kabeln utanför byggnaden kapades för lika många år sedan.

Tredje stycket sista meningen har vi följande invändning:

Den bakelitskiva som skulle använts i facket fanns vid utredningstillfället lutad mot ett högspänningsfack mitt emot H2. Se polisens foto överst på sidan 5 i undersökningsprotokollet. Fotot visar också spår efter ljusbågssprutet längst ned på höger sida.

Enligt vår undersökning redovisad i skrivelse 2000-10-27 till Polismyndigheten låg skivan på golvet framför fack H2 när ljusbågen tändes. Enligt text på bildsida 5 flyttades skivan till angränsande rum vid undersökningstillfället.

Anteckningar arbetsolycka SAAB 99.01.28 / Winter

Fjärde och femte meningarna anser vi skall vara:

Arbetet i ställverket gick ut på att montörerna Edlund och Winter erhållit uppdrag av [redacted] (ledande montören) att demontera utgående kabel i ställverk US7 fack H2.

Kortslutningsdon var anbringat på utgående kabel av anläggningsinnehavaren SAABs personal. Edlund företog på eget bevåg spänningskontroll med ljusbågsolycka som följd

Någon order om spänningsprovning har ej givits av projektledningen eller ledande montören. Spänningskontroll inom högspänningsområdet utförs alltid av anläggningsinnehavaren SAABs personal, där så anses nödvändigt.

Förhör 991229 med Edlund Johan

Andra meningen skall enligt vår uppfattning ha följande innebörd:

Den aktuella dagen hade Johan Edlund uppdraget att tillsammans med Tomas Winter demontera utgående kabel i ställverk US7 fack H2. Uppdraget erhöll Johan Edlund av ledande montören [redacted] dagen innan olyckan dvs 99.01.27 vid besök på det aktuella arbetsstället. Eftersom [redacted] överlämnade specialnyckeln till högspänningsställverket till Johan Edlund måste man förutsätta, att han ansåg att Johan Edlund hade tillräckliga kunskaper att utföra demonteringsarbetet i fack H2.

Utlåningen av nyckeln stred mot utlåningskvittot från SAAB, där det anges bl a att Entreprenören äger ej rätt att låna ut nyckeln till tredje person.

Vi observerar i 7:e stycket att Edlund har ändrat skälet till den misslyckade spänningsmätningen till "kolla sin egen säkerhet". I Elsäkerhetsverkets utredning av olyckan anges på första sidan att "Edlund skall visa Winter var det är spänning och var det är spänningslöst". För att komma åt att göra spänningslöst måste bakelitskivan avlägsnas.

Förhör 991229 med Winter Thomas

Vi noterar Winters berättelse i andra stycket att "Johan stod framför facket. Thomas stod lite vid sidan om för att också kunna se". Längre ned i förhöret anges att "Thomas stod själv på golvplattorna och har en känsla av att Johan stod lika högt." Detta bekräftar vårt undersökningsresultat, att skivan låg på golvet när herrarna stod framför facket.

Förhör 2000-10-19 med [redacted]

Andra stycket: Ledande montörens uppgifter redovisas i företagets kvalitetssystem. Arbetsbeskrivningen har [redacted] liksom alla andra anställda erhållit. Ledande montörens uppgifter redovisades i vårt yttrande 2000-09-29.

Beträffande "stressfaktorn" som anges i slutet av förhöret vill vi framhålla följande:

Uppdraget redovisades i Meddelande från ABB Distribution 99-01-15. Denna distribuerades omgående till [redacted]. Arbetet skulle utföras onsdagen den 27 januari enligt planeringen. Till följd av svårigheter med den grova kabeln försköts arbetet en dag dvs till torsdagen den 28 januari. Specialister på kabelavslutningar var inbokade till helgen samma vecka som demonteringsarbetet skulle utföras dvs lördag 990130 och söndag 990131. Vi ser inte tidsschemat speciellt pressat med hänsyn till uppdragets omfattning.

I sista meningen säger sig [REDACTED] sakna erfarenhet av högspänningsarbete. Vår kommentar är:

[REDACTED] har monterat ett flertal högspänningsanläggningar och lågspänningsställverk under åren. Han har även tidigare varit ledande montör för entreprenader innehållande både hög- och lågspänningsställverk.

Förhör 2000.01.16 med [REDACTED]

Första stycket sidan 4. Text ändras till:

Han var helt medveten om han var på väg att göra en felaktig åtgärd, när han förde armarna mot skenorna. Han lyckades inte stoppa sina armar och få ner dem igen.

Undersökningsprotokoll 1999-02-01. Iakttagelser vid undersökningen

3e meningen bör enligt vår uppfattning vara:

Mot väggen i första rummet stod en svart plexiglasskiva, vilken skulle användas vid arbeten i fränskiljarfacket **H1**. Denna skiva passar enbart i fack H1 och kan inte användas i **H2**. Skivan som används i fack H2 och i de övriga facken, utöver H1, fanns i högspänningsrummet enligt foto överst på sidan 5 i undersökningsprotokollet.

Vi noterar också att fotot på sidan 2 visar tydligt hur Edluns kropp har tagit emot ljusbågsmassan och skyddat delar av jordnings- och kortslutningsdonet från påverkan.

Kompletteringssidan till Undersökningsprotokoll visa den från högspänningsrummet flyttade avskärmningsskivan.

Vår bedömning är att skivan flyttades av SAABs driftpersonal så snart de fick påbörja rengöringsarbetet. Den torkades ren från ljusbågssprutet innan den flyttades. Skälet till flyttning av skivan var att den stod i vägen framför högspänningsfacket när de skulle plockä delar därifrån till renoveringen av H2.

Vi antar vidare att Polisens utredare fotograferade skivan när de var på väg ut från stationen. Detta kan kontrolleras genom studie av de fotonegativ, som finns i Polisens arkiv.

Protokoll över syn för arbetsolyckan i ett ställverk på Saab 99-12-28

Foto 1

Brytarvagnen som nämns har inte varit i fack H2 de senaste åren. Brytarvagnen går inte att införa i facket när jordnings- och kortslutningsdonet är anslutet.

Foto 5

En person med Edlunds kroppslängd kan inte nå de övre spänningsförande hornen. Se redovisningen under punkt 6 i vårt yttrande 2000-10-27.

Med vänlig hälsning,

Östergötlands Elektriska AB